

Muž s dýmkou, prof. MUDr. Pavel Klener, DrSc., se v dubnu 2022 dožívá 85 let

Dnes, v 85 letech, je prof. Klener stále pracovníkem I. interní kliniky Všeobecné fakultní nemocnice (VFN) a 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy (1. LF UK) Praha. V posledních letech již omezuje pracovní aktivity, stává se spíše konzultantem, z času mu ukrájí drobné zdravotní neduhy, a tak se více věnuje udržování fyzické kondice. Uplynulé desítky let byly pracovně hektické, proto zpomalení tempa, na kterém má velký podíl také jeho manželka Marcela, je na místě.

Prof. Klener se narodil 9. 4. 1937 v Bratislavě českým rodičům, vystudoval Fakultu všeobecného lékařství UK v Praze a promoval v roce 1961. Elévké období ukončil v roce 1982 docenturou z vnitřního lékařství na II. interní klinice VFN a v roce 1989 se stal profesorem vnitřního lékařství. V letech 1988–1990 byl přednostou Onkologické kliniky, poté byl až do 31. 12. 2007 přednostou I. interní kliniky VFN. V letech 1989–2009 byl vedoucím Katedry klinické onkologie Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (IPVZ) a v letech 2002–2007 byl ředitelem Ústavu hematologie a krevní transfuze (ÚHKT).

Napsal více než 300 odborných sdělení, 20 monografií (10× jako jediný autor, 9× jako hlavní autor a editor). Je pozoruhodné, jak je z jeho bibliografie patrná koncepčnost a cílevědomost. Dominantním odborným zájmem prof. Klenery byla již od studentských let hematologie a onkologie; mezinárodní rozměr zformoval jeho první studijní pobyt ve Francii v letech 1965–1966, kde obhájil dizertaci a získal titul „assistant étranger“ na Pařížské univerzitě. Zajímal se hlavně o oblast protinádorové chemoterapie a také jeho první monografie z roku 1974, která odráží počátky protinádorové chemoterapie, řadí prof. Klenery k zakladatelům této disciplíny u nás. Později, v roce 2002, následovala monumentální monografie *Klinická onkologie*. Stejně systematicky pokračoval i v oblasti vnitřního lékařství; nejdříve vydal

Interní propedeutiku, pak následovala monografie *Vnitřní lékařství*. Pedagogický přínos dokladují další učební texty pro mediky, bakaláře a zdravotnické školy. Za své publikace získal opakovaně různé ceny. Za monografii *Protinádorová chemoterapie* mu byla udělena Cena ministra školství, 1. cena za odbornou literaturu IPVZ a Cena Nadace Paula Janssena.

Odborné znalosti a mezinárodní kontakty využil prof. Klener při organizování domácích i mezinárodních konferencí. Jako „visiting professor“ a „invited speaker“ opakovaně přednášel v USA, Velké Británii a dalších evropských státech, ale i v rámci European School of Oncology, jejíž byl místopředsedou. Také u nás aktivně pracoval v odborných společnostech, například jako vědecký sekretář České hematologické společnosti a jako předseda České onkologické společnosti.

Za svého působení ve funkci přednosty I. interní kliniky VFN obnovil její orientaci na hematologii se zaměřením na maligní lymfoproliferace i myeloproliferace. V tomto období se klinika mo-

dernizovala, byla otevřena transplantční jednotka a laboratoř molekulární genetiky a buněčné biologie, ustavila se Kooperativní lymfomová skupina, která je dnes vůdčí společností s celostátní působností. Podobně vznikla i pracovní skupina pro mnohočetný myelom a dnes se dominantním způsobem podílí na činnosti České myelomové skupiny. Založena byla i pracovní skupina pro myelodysplastický syndrom, která postupně získala vůdčí postavení v oboru, a to s mezinárodním rozsahem. Od roku 2002, kdy se prof. Klener stal ředitelem ÚHKT, prohloubil úzkou spolupráci obou pracovišť, což podpořilo další kooperaci v oblasti klinické hematologie, ale i transfuzního lékařství a v neposlední řadě také v základním i experimentálním výzkumu.

Jak jsme již uvedli, vědecké práci a akademické činnosti prof. Klenery se dostalo řady ocenění. Byly to ceny odborných lékařských společností, fakult Univerzity Karlovy a nadací. Mezi nejvýznamnější ocenění se řadí Cena ministra školství za vědu (1997), zlatá pamětní medaile Univerzity Karlovy (1997)

a státní vyznamenání Za zásluhy o stát v oblasti vědy (2003). V předposlední dekádě pak medaile AV ČR „De scientia et humanitate optime meritis“ (2007), Cena rektora UK za nejlepší vědeckou publikaci v roce 2007, medaile Jana Evangelisty Purkyně (2011) a Cena předsednictva ČLS za nejlepší publikaci v roce 2010. Nevýznamnějším oceněním vědecké práce byla v roce 2012 Národní cena vlády ČR Česká hlava.

Prof. Klener se významně angažoval i společensky. Ať už jako náš první po-revoluční ministr zdravotnictví v letech 1989–1990, jako poslanec České národní rady (1990–1992) a člen Rady vlády pro vědu (1992–1998), nebo jako proděkan

1. LF UK Praha či jako prorektor UK pro vědu, kde působil 12 let. Projevem celospolečenského uznání byl i návrh na funkci prezidenta republiky. Oceněním jeho odborného, ale i společenského významu je jistě jmenování čestným občanem hlavního města Prahy v roce 2021.

V posledních letech se častěji vyjadřuje k celospolečenským otázkám v různých médiích. V tomto smyslu je bestsellerem jeho útlá knížka *Jde to i slušně* (2. vydání 2019), ve které popisuje a komentuje klíčové momenty svého života v kontextu celospolečenských událostí a postav různých osobností.

V nezměněné míře prof. Klener navštěvuje koncerty a divadelní předsta-

vení, které jsou již od mládí součástí jeho života. Na kulturní akce jej doprovázejí již dospělá vnoučata a samozřejmě manželka, která má oproti dřívějším letům možnost více si svého manžela užívat.

Prof. Klenera vidáme dnes na pracovišti již v jiné roli a při setkáních se těšíme na jeho laskavý a přátelský projev a samozřejmě na příjemný kouř jeho dýmky.

Přejeme mu hodně elánu a zdraví do dalších let.

Ad multos annos!

*Za kolektiv I. interní kliniky –
kliniky hematologie VFN Praha
Jan Haber a Marek Trněný, leden 2022*